

Kochav kachol

Zpravodaj č. 3/2012

Židovská obec v Ostravě, ul. Tovární 15, Ostrava 9, 709 00

Webová adresa: www.kehila-ostrava.cz, e-mailová adresa: sekretariat@kehila-ostrava.cz, telefon: 596 621 354

Letošní „Templ Fest – Cesta ke kořenům“ byl zahájen.

První akcí TEMPL FESTU byla 1. června 2012 vernisáž výstavy známého fotografa Jindřicha Buxbauma na výstavišti Černá louka v kulturním zařízení Cooltour.

Samotný název „Šalom Israel“ ještě před vstupem do výstavní síně dával tušit téma výstavy. Návštěvník se nemýlil.

Vystavené fotografie nás zavedly do ulic dnešního Jeruzaléma plného kontrastů.

Například jedna z vystavených fotografií nám ukazuje Izrael dnešních dnů – skupinu ozbrojených vojáků a dva ortodoxní muže

v tradičním oděvu. Další záběry ukazují nejen každodenní všední život v městě. Jsou zde i fotografie, které nutí diváka k přemýšlení.

Jednou takovou fotografií je obraz muže, sedícího v přítmi templu, zakrývajícího si tvář. Vnímavý divák si pokládá otázku – je tento muž zabrán modlitbou nebo je v hlubokém zamyšlení nad osudem svého národa?

Autorovi se rozhodně podařilo zachytit nejen strnulý moment všedních dnů, ale skutečný život.

Snad je jen nutné dodat, že na zahájení vernisáže mluvil autor vystavených fotografií pan Buxbaum o své práci „za objektivem“, ale také jeden z organizátorů festivalu.

Vystoupení zástupkyně Židovské obce v Ostravě, paní Evy Gavorové, bylo naplněno nejen slovy, ale i emocemi, vyvolanými obsahem vystavených fotografií.

Bylo to opravdu důstojné zahájení tohoto festivalu, který pokračoval 8 - 9. června 2012 koncerty a přednáškami.

Libuše Salomonovičová, Ostrava

Templ Fest

No jo, snad každé město, které se může chlubit jen trochu židovskou minulostí, musí dnes mít svůj židovský festival a zdá se, Ostrava nesmí chybět, pomyslela jsem si, když jsem viděla plakát na Templ Fest Ostrava. Aby taky ne... Ostravská židovská minorita byla do války velmi početná a plodná. Představuje kus historie, který se ztratil. Kdyby někdo chtěl napsat knihu Židé v Ostravě, musel by si dát nesmírnou práci a vytvořil by za-

jisté pozoruhodné dílo.

Jsem sice „židofil“ a hluboce si vážím lidí, kteří křísí k životu krásnou židovskou duchovní tradici i kulturu, ale někdy se mi jeví (a je mi trapné to tak primitivně napsat), že je toho židovského někdy trochu mnoho, nebo možná, něčeho příliš málo. Zní to hloupě já vím... A není na vině židovství, ale my. Nechali jsme pohřbít spoustu kulturních a duchovních květů, a nechali zmařit mnoho vzpomínek na zabitě životy a to vše bez piety... A tak, kdykoli vidím, že se zrodil nový židovský festival, jako židofil zajásám, ale skeptik ve mně se ozve: Jo, je to úžasné, ale co všechno jsme my lidé nechali zaniknout bez lítosti... Nechali jsme kus identity lidství shnit spolu s mrtvolami v masových hrobech. A ano v této rovině lze v židovství vidět zdroj inspirace. Židé nikdy nezapomínají na svou tradici a mrtvé. Oplakávají oběti z pogromu, který se stal před tisíci lety se stejnou účastí jako své mrtvé, které pohltilo šoa. My ne... My zůstáváme lhostejní ke svým mrtvým (zabitým i k těm, které jsme zabili) i ke své minulosti. A tak je bezva, že jsou ty židovské festivaly, které oživují zapomenuté, ale bylo by úžasné, kdybychom si z nich odnášeli jemné tiché poselství a výzvu... Ke smíření, k lítosti, k toleranci, k rozhovoru, k hledání naší vlastní identity, k hledání ztracené identity těch, kteří odešli bez povšimnutí, k úvahám odkud my sami jdeme a kam kráčíme.

A do pátku jsem netušila, že třeba také k setkání v modlitbě.

V pátek ve starém chrámu svatého Václava z 13. století se měla uskutečnit za přítomnosti židovského kantora a katolických a evangelických kněží ekumenická bohoslužba. Šla jsem tam ze zvědavosti. Tak nějak si nemyslím, že mezi náboženský dialog se může stát spontánní záležitostí většinové společnosti, nemyslím si, že současná společnost by mohla mít vůli k (jakémukoli) dialogu. Reálnější než dialog jeví se mi tolerantní tichá koexistence. A tak jsem se chtěla ironickým okem podívat na to, jak si židé, katolíci a evangelíci budou hrát na to: „chyťme se všichni za ruce a mějme se rádi.“ A vítání šabatu v katolickém kostele, to se prostě musí vidět. Mé rozpoložení bylo možná rozpoložení divadelního nadšence, který se chystá na premiéru nadějněho kousku. Abych nebyla za úplného cynika, oceňovala jsem hluboce ostravskou židovskou obec, ostravsko-opavskou diecézi, českou církev evangelickou a všechny organizátory za ten ekumenický a dialogický vhled, který není na židovských festivalech běžný, protože Ostrava (Ostravsko) vždy představovala místo, kde se prolínaly „světy“ a kde putovaly (kvůli živobytí do dolů a hutí) lidé mnoha národů. A pak začaly hrát varhany a kantor začal zpívat překrásným hlasem. Zavřela jsem oči a představovala si nejen dávné pogromy a pak ten pogrom nejhorší ze všech tedy šoa, ale představila jsem si také náboženské války mezi katolíky a evangelíky a tragédie typu Bartolomějská noc. Tolik mrtvých... A teď tady všichni stojíme ochotni společně se modlit a přijde nám to zcela přirozené. A pochopila jsem, že se nachází veliký rozdíl mezi dialogem diskuse (který nepochybně může být nesmírně plodný a smysluplný, ale ačkoli se díváme tváří v tvář může být dialogem nesmírně osamoceným a navzdory fundovanosti argumentů i žvanivým) a dialogem v modlitbě (který znamená společné přizvání, kdy se lidé dívají stejným směrem a ačkoli si nevidí do tváří, splývají na chvíli ve společném Bytí). Popsat neobvyklou liturgii by nebylo o tom popsat tu chvíli. Společný zpěv a společné ticho a plaše odříkané modlitby, to bylo něco naprosto

úchvatného. Možná, že příští rok už v tom bude pachůt pózy (kéž by ne), ale nyní s přicházejícím Šabatem vcházela Boží přítomnost do smířené pestrosti. Dostala azyl... Protože jen pár metrů od chrámu svatého Václava stávala centrální ostravská synagoga, kterou srovnala se zemí (tak jako ty ostatní ostravské židovské temply) nenávidí. Její někdejší přítomnost připomíná jen cedule na zdi s a donedávna nad cedulí visel na zdi sedmiramenný svícen-menora, ale ten někdo serval a možná odnesl do sběrných surovin, nebo si nechal jako bizarní suvenýr.

A uvěřila jsem, že velmi odlišní lidé se mohou společně modlit a v pestrosti odlišností přijímat radostné požehnání... Je krásné promodlit se a prozpívat společně k tajemnému neznámému horizontu, vystoupit na okamžik na vrchol, kde panuje smíření a klid, vědomi si své lidské nepatrnosti, vědomi si prostoru a bytí které nelze pochopit, ale lze se v něm společně skrýt před zlem i záští, osvobodit se na chvíli z napětí a čerpat z něj jako z pramene.

Jeden kněz měl krátkou pomluvu. „Jsme každý tak jiný a jsme si přítom teď tak blízko, když společně zpíváme a modlíme se...“ A jiný kněz si posteskl, že k toleranci a lásce ke starším bratřím (židům) nás přiměla taková hrozná událost jako bylo šoa a přítom stačilo, kdybychom skutečně naslouchali evangeliu. (Napadlo mě po jeho slovech. Kéž bychom skutečně naslouchali evangeliu, když cítíme potřebu soudit a odsoudit, protože křivíme tváře pohrdáním a nevidíme, že každá tvář odráží Boží tvář a kéž bychom se dokázali společně za dobro modlit, než abychom každý zvlášť a proti sobě za domnělé dobro bojovali. Kéž bychom dokázali nalézat v tichosti kontemplace svou ztracenou identitu místo toho, abychom byli připraveni znovu povrchně a zuřivě bojovat o iluzi naší identity. Protože vždycky můžeme najít důvody - a dost možná objektivní - k nenávisti a pohrdání. A vždycky máme možnost chtít dobro pro dobro místo zadostiučinění.)

Vím, že v mých slovech nechybí příchůt patosu, aniž bych dokázala vyjádřit, co skutečně mám na srdci, jako bych řekla krátkou větu oznamovací: to byl krásný zpěv, a nemohu předat úžas a tu hloubku zkušenosti. A aby toho patosu nebylo málo... Jsem vděčná, že mé město není ocelovým srdcem republiky, jak mu bylo před lety přezdíváno, ale pulzujícím srdcem plné života a skryté krásy, kde lze prožít (nejen v rámci ekumenické bohoslužby židů, evangelíků a katolíků) tak hluboká požehnání a jsem vděčná všem lidem, kteří to pulzující srdce udržují při životě.

Převzato z blogu Moniky Mochové viz www.lidovky.cz

Další fotografie naleznete na adrese:

http://dolnihota.rajce.idnes.cz/TEMPL_FEST_OSTRAVA_2012_-_patek_8.6.2012/
http://dolnihota.rajce.idnes.cz/TEMPL_FEST_OSTRAVA_2012_-_sobota_9.6.2012/

Z představenstva:

1. – umístění brigádníků z Německa, kteří přijedou do Ostravy pracovat na židovské hřbitovy
2. – představenstvo vyhlásilo výběrové řízení na opravu hrobky rodiny Neumannů na hřbitově ve Frýdku-Místku, na opravu hrobky dostala ŽOO z Nadačního fondu obětem holocaustu grantový příspěvek v hodnotě 135 000 Kč
3. – představenstvo se dohodlo na spolupráci s Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém (ICEJ) na konferenci, která, mimo jiné, připomene sedmdesátileté výročí II. transportu do Terezína

Informujeme naše členy, že od 16.8. do 29.8.2012 čerpáme řádnou dovolenou. Služby pro naše přeživší jsou zajištěny.

Akce pořádané ŽO v Ostravě:

- ❖ **4. září 2012 v 15 hod. ŽOO pořádá ve spolupráci s Librexem, jako každoročně, „Den evropské židovské kultury“.**
- ❖ **18. září 2012 oslavte s námi „Nový rok – Roš Hašana“ v hotelu Harmony. Od 14. hodiny bude probíhat na ŽOO bohoslužba. Přihlásit se můžete do 10. září 2012 na sekretariátě ŽOO a to buď telefonicky nebo emailem.**

Roš hašana (Nový rok)

Připadá na první den židovského měsíce tišri a je prvním dnem židovského kalendářního roku. Podle gregoriánského kalendáře připadá na rozhraní měsíců září-říjen. Je počátkem deseti dnů pokání (*Jamim nora'im*), které vyvrcholí na Jom Kipur - Den smíření.

- ❖ **22. září 2012 uplyne 70. výročí II. transportu do Terezína. ŽOO ve spolupráci s organizací ICEJ pořádá vzpomínkovou akci – čtení jmen transportovaných židovských občanů u památníku v parku Milady Horákové, začátek ve 13 hodin.**
 - ❖ **26. září 2012 Jom kipur, začátek v 17 hod. na ŽOO.**
- Jedním z nejdůležitějších předpisů na **Jom kipur** je půst, drží se od západu slunce do setmění následujícího dne. Příkaz lze porušit v případě ohrožení života. Půst se také nevztahuje na děti. Roš Hašana a Jom kipur jsou označovány jako Vysoké svátky.
- ❖ **2. října 2012 – Sukot (Svátek stánků), který přivítáme v Krnově. Odjezd v 10 hod. z parkoviště od KD Vítkovice, návrat mezi 18 – 20 hodinou. Přihlášky do 25. 9. 2012 na sekretariátě ŽOO, telefonicky nebo emailem.**

Sedmidenní poutní svátek, který následuje po Jom kipur, je oslavou sklizně úrody. Staví se provizorní přístřešky, tzv. *suky*, které symbolizují pobyt Izraelitů v poušti při cestě z egyptského otroctví. Liturgie předepisuje při ranní bohoslužbě uchopit tzv. *arba minim*, čtyři druhy: lulav (palmovou ratolest), etrog (citrusový plod), hadas (myrtu) a aravu (vrbu), a zamávat jimi na všechny světové strany. Každá z těchto rostlin má symbolický význam.

- ❖ **14. října 2012 od 10. hod. do 13. hod. pořádá ŽOO volby do FŽO. Pozvánka a bližší informace Vám budou zaslány na Vaše adresy.**
- ❖ **17. října 2012 v 15 hod. WIZO – přednáší paní prof. Kad'orková na téma: O Viktoru Fischlovi.**

Dobrovolníci na pomoc naší obci.

Od 23. července do 3. srpna t.r. pracovali na údržbě a opravách našich hřbitovů na Slezské Ostravě a ve Frýdku-Místku mladí dobrovolníci ze Spolkové republiky Německo. Na Slezské Ostravě provedli nátěr plotů, čištění hrobů, likvidaci náletových dřevin, sekání trávy a to pod dohledem Tomáše Ševčíka. Druhá skupina pracovala pod vedením Petra Hytky na hřbitově ve Frýdku-Místku. V průběhu těchto 14 dnů navštívili naši obec, kde byli seznámeni s historií Židovské obce v Ostravě i jejím současným životem. Tímto bychom rádi poděkovali paní Libuši Salomonovičové za fundovaný výklad doplněný prezentací, panu Ing. Michalu Salomonovičovi a MUDr. Antonínu Bělařovi za to, že mladé lidi provedli Ostravou a ukázali jim něco z historie židovské populace v Ostravě.

Milena Slaninová

Představujeme Vám kandidáty, kteří mají zájem pracovat v Radě FŽO a v Revizní komisi FŽO.

1. MUDr. Antonín Bělař
2. Grünberger Petr
3. Helena Jüngerová
4. Lidie Kohutková
5. Evženie Mádllová
6. Ing. David Markovič.
7. Drahomíra Nicielníková
8. Roman Vladislav
9. Ladislav Tuma
10. Olga Urbanová
11. Radim Voznica

Dne 2. srpna 2012 odešel navždy z našich řad pan Walter Kranz, snad jeden z nejstarších členů věkem i délkou příslušnosti k naší obci.

Walter se narodil v roce 1923 jako první vnuk Bernharda Kranze a jeho ženy Zlaty do jedné z předválečných židovských rodin v Ostravě.

Byl snad posledním z dosud žijících členů obce, kdo měl *bar micva* v Hlavní synagoze, která byla v roce 1939 vypálena. Ti, kteří slyšeli vyprávět jeho vzpomínku na životní událost, kdy byl vyvolán k Tóře jako třináctiletý chlapec a od této doby mohl být počítán do *minjanu*, na to nikdy nezapomene. Doba, kterou nazýváme holocaustem, poznamenala celou rodinu Kranzových. Prarodiče, teta i sestřenice zahynuli v koncentračních táborech, otec se sestrou se dočkali osvobození v Terezíně a Walter v táboře pro osoby ze smíšených rodin v Benešově u Prahy. Na tuto dobu nikdy nezapomněl. Dlouhá léta, vedle liturgické části tryzny za oběti holocaustu, měl na tryzně projev i on, ve kterém připomínal nejen tuto tragickou dobu v dějinách evropských židů, ale také připomínal povinnost každého člověka dělat vše pro to, aby se neopakovala.

Připomínka 2. světové války a jejích následků naplňovala i jeho poslání předsedy základní organizace Českého svazu bojovníků za svobodu v Ostravě -Porubě, kterou vykonával více než 20 let. Walter bude jistě chybět mnohým na společných akcích naší obce. Byl společenský, vtipný, velký milovník nejen klasické hudby, ale i dobré literatury.

**TNCBH - *Ar' je jeho duše zahrnuta do svazku živých.
Zichrona livracha!***

- Zpravodaj pro členy Židovské obce Ostrava je neveřejnou tiskovinou
- Vydává Židovská obec v Ostravě.
- Příspěvky a připomínky posílejte na adresu: Židovská obec v Ostravě ul. Tovární 15, Ostrava 9, 709 00
- E-mail: sekretariat@kehila-ostrava.cz
- **Uzávěrka příštího čísla je 30.10.2012**

OSTRAVA!!!